ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ • PSSSB • ਪੰਜਾਬ PCS • ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

HOUSE OF ASPIRANTS

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ

ਅਧਿਆਇ 1

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਕੈਲੰਡਰ

ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ
houseofaspirants.in

ਸੰਸਕਰਣ
ਅਕਤੂਬਰ 2026

ਭਾਸ਼ਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ English

House of Aspirants

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੋ-ਭਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤਿਆਰੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ

houseofaspirants.in

ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ!

House of Aspirants ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਇਹ ਨੋਟਸ ਹਰ ਗੰਭੀਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: **ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਮੁਖੀ, ਸੌਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ**।

> “ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।”

ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਿਵੇਂ ਲਈਏ

1 ਪੜ੍ਹੋ
ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

2 ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ
houseofaspirants.in 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ MCQ ਕੁਇਜ਼ ਹੱਲ ਕਰੋ।

3 ਦੁਹਰਾਓ
ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗੇ ਨੁਕਤੇ ਦੁਹਰਾਓ।

ਸਾਡੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇਖੋ

- ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ English ਵਿੱਚ ਨੋਟਸ
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁਇਜ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ-ਵਾਰ MCQ
- ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਰੰਟ ਅਫੇਅਰਜ਼
- 10+ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੇਪਰ (PYQ)
- ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ

ਸਕੈਨ ਕਰੋ

www.houseofaspirants.in

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

- ਨਵੇਂ ਨੋਟਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅੱਪਡੇਟ
- ਭਰਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
- ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ PDFs
- ਲਾਈਵ ਗਾਈਡੈਂਸ ਸੈਸ਼ਨ

ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਜੁੜੋ

t.me/HouseOfAspirant

ਸਿੱਖਦੇ ਰਹੋ। ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਰਹੋ। ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਰਹੋ।

ਟੀਮ House of Aspirants

© 2026 House of Aspirants. ਇਹ ਨੋਟਸ ਸਿਰਫ਼ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਕਲ, ਮੁੜ-ਵੰਡ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 1

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਕੈਲੰਡਰ

ਗੁਰਮੁਖੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਮਹੀਨੇ

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ

- ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ – ਮੁੱਖ ਤੱਥ
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ – ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ (1967–68)
- ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
- ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ
- ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਲੰਡਰ – 12 ਮਹੀਨੇ

ਭਾਗ ੳ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲਿਪੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੱਥ:

ਮਿਆਰੀਕਰਨ	**ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ** ਨੇ ਕੀਤਾ – ਭਾਵੇਂ ਅੱਖਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ
ਤਰਤੀਬ	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ **"ਪਟੀ ਲਿਖੀ"** ਵਿੱਚ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਮਿਲਦੀ ਹੈ
ਬਣਤਰ	**35 ਅੱਖਰ** (ਪੈਂਤੀ) – 32 ਵਿਅੰਜਨ ਅਤੇ 3 ਸਵਰ-ਵਾਹਕ (ੳ, ਅ, ੲ)

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ – ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ

- **ਉਤਪਤੀ: 11ਵੀਂ ਸਦੀ** ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੀ
- **ਸਰਕਾਰੀ ਦਰਜਾ: ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਐਕਟ, 1967** ਅਧੀਨ **13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1968** ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣੀ
- **ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ: ਇੰਡੋ-ਆਰੀਅਨ**

ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਮੂਹ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਡੋਗਰੀ / ਪਹਾੜੀ ਪੰਜਾਬੀ
ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਉਪ-ਬੋਲੀਆਂ

ਉਪ-ਬੋਲੀ	ਕਿੱਥੇ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ / ਨੋਟ
ਮਾਝੀ	ਇਸ ਨੂੰ **"ਟਕਸਾਲੀ ਬੋਲੀ"** (ਮਿਆਰੀ ਪੰਜਾਬੀ) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। **ਮਾਝਾ** ਖੇਤਰ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ
ਮਲਵਈ	**13 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ** ਵਿੱਚ: ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਬਠਿੰਡਾ, ਬਰਨਾਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਾਨਸਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਗਾ, ਮੁਕਤਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਰੂਪਨਗਰ, ਫ਼ਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਦੁਆਬੀ	**4 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ** ਵਿੱਚ: ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (SBS ਨਗਰ), ਜਲੰਧਰ
ਪੁਆਧੀ	ਰਾਜਪੁਰਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਰੂਪਨਗਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਖਰੜ, ਕੁਰਾਲੀ, ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ, ਪਾਲੀ ਦੇ ਇਲਾਕੇ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

ਮਾਝੀ ਮਿਆਰੀ (ਟਕਸਾਲੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ।

ਭਾਗ ਅ ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਲੰਡਰ

ਬਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬੀ (ਦੇਸੀ) ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖ਼ਾਂ:

ਨੰ.	ਮਹੀਨਾ	ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਰੀਖ਼ਾਂ
1	**ਚੇਤ**	14 ਮਾਰਚ – 13 ਅਪ੍ਰੈਲ
2	**ਵੈਸਾਖ**	14 ਅਪ੍ਰੈਲ – 14 ਮਈ
3	**ਜੇਠ**	15 ਮਈ – 14 ਜੂਨ
4	**ਹਾੜ੍ਹ**	15 ਜੂਨ – 15 ਜੁਲਾਈ
5	**ਸਾਉਣ**	16 ਜੁਲਾਈ – 15 ਅਗਸਤ
6	**ਭਾਦੋਂ**	16 ਅਗਸਤ – 14 ਸਤੰਬਰ
7	**ਅੱਸੂ**	15 ਸਤੰਬਰ – 14 ਅਕਤੂਬਰ
8	**ਕੱਤਕ**	15 ਅਕਤੂਬਰ – 13 ਨਵੰਬਰ
9	**ਮੱਘਰ**	14 ਨਵੰਬਰ – 13 ਦਸੰਬਰ
10	**ਪੋਹ**	14 ਦਸੰਬਰ – 12 ਜਨਵਰੀ
11	**ਮਾਘ**	13 ਜਨਵਰੀ – 11 ਫ਼ਰਵਰੀ
12	**ਫੱਗਣ**	12 ਫ਼ਰਵਰੀ – 13 ਮਾਰਚ

ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

ਸਾਲ **ਚੇਤ** (ਅੱਧ ਮਾਰਚ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ **ਫੱਗਣ** 'ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; **ਵੈਸਾਖ** 14 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਨੇੜੇ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਹੀਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ **14 ਤੋਂ 16 ਤਾਰੀਖ਼** ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

- ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਮਿਆਰੀਕਰਨ **ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ** · **35** ਅੱਖਰ · "ਪਟੀ ਲਿਖੀ" – ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
- ਪੰਜਾਬੀ – ਇੰਡੋ-ਆਰੀਅਨ · ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ **13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1968** ਤੋਂ (1967 ਦਾ ਐਕਟ)
- ਮਾਝੀ = **ਟਕਸਾਲੀ** · ਮਲਵਈ = 13 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ · ਦੁਆਬੀ = 4 ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ · ਪੁਆਧੀ = ਰੂਪਨਗਰ–ਰਾਜਪੁਰਾ ਖੇਤਰ
- ਕੈਲੰਡਰ: **ਚੇਤ → ਫੱਗਣ**